

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด  
เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๓๘

## สร้างพระ-สร้างวัตถุ

เราติดกับโรงพยาบาลนี้ละมากกว่าทุกอย่าง เพราะโรงพยาบาลเป็นที่รวมแห่ง กองทุกข์อยู่ที่นั่น ไม่ว่าเศรษฐี กุฎุมพี ลงมาโรงพยาบาลแล้วทุกข์ทั้งนั้น รวมอยู่ในจุด นั้นหมด ยากไร้เชยใจ เศรษฐีกุฎุมพี ถ้างลบไข้ได้ป่วยแล้วไปจนตรอกอยู่โรงพยาบาล อยากให้ทางรัฐบาลยกงบประมาณขึ้นทางสาธารณสุขให้มากหน่อยดี เพราะที่นี่เป็น สถานที่คนจนตรอกจนมุม ใครไม่ได้ก้าวเข้าไปในโรงพยาบาลไม่รู้ นี่ก้าวเข้าไปที่ไหน โอ๊ย สลดสังเวช..เรา เมื่อวานนี้ไปโรงพยาบาลทั้ง ๆ ที่เป็นโรงพยาบาลป่านะ คนเต็ม หมดเลย คนดีที่เข้าไปส่งคนไข้ ไปเยี่ยมคนไข้เต็มโรงพยาบาล โรงพยาบาลสำคัญ เครื่องมือละ เครื่องมือไม่พอก็ก้าวไม่ออก ตรวจโรคตรวจตาอะไรก็ต้องเครื่องมือทั้ง นั้น เราก็ก้าวให้ไม่ทัน ไม่ทราบว่าจะโรงไหนบ้างต่อโรงไหนบ้าง พักไว้ ๆ เวลานี้กำลังพัก ทั้งให้ทั้งพักเวลานี้ ที่รอไว้ก่อนก็เยอะ เวลานี้ก็สั่งอยู่เรื่อยสั่งไม่ขาด ที่ให้รอไว้ก็มี นกมากก็ให้รอ

นั่นละกองทุกข์ จะเป็นชาติชั้นวรรณะใดก็ตาม ถ้างลบไข้ได้ป่วยแล้วเป็นกอง ทุกข์อยู่ที่โรงพยาบาล จนตรอกอยู่ที่นั่น เพราะฉะนั้นจึงว่าเครื่องมือแพทย์เป็นสำคัญ ที่จะช่วยเหลือคนทุกข์ทั้งหลายที่ได้รับความทุกข์ความลำบากให้เบาบางลงบรรเทาลง อันนี้ควรจะมีมองดูเป็นจุดเด่นจุดหนึ่ง อยู่ดี ๆ เราก็ก้าวไม่ไปไรชิ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยแล้ว เศรษฐีก็เศรษฐีเถอะ จนตรอกทั้งนั้นไม่มีใครเก่งแหละ จะต้องวิ่งเข้าหาโรงพยาบาล โรงไหนก็ตามก็โรงบรรเทาทุกข์เหมือนกัน

ใครถ้าอยากมีความสงบร่มเย็นภายในครอบครัวและตัวของเราเอง ตลอดสังคม ทั่ว ๆ ไปแล้วให้หันหน้าเข้าศีลเข้าธรรมนะ หันหน้าเข้าหาภิเลสส์นี้ต่างคนต่างหันเข้าแล้ว ต่างคนต่างหมุนเข้าไปหาภิเลสส์ให้มันเผาเอา ๆ มีแต่เรื่องกองทุกข์เต็มบ้านเต็มเมือง เพราะอำนาจของกิเลส ไม่ใช่เพราะอำนาจของธรรมนะ เพราะอำนาจของกิเลสทั้งนั้น ถ้ามีธรรมอยู่จุดไหนนั้นจะเป็นเกาะเป็นดอนพอให้ได้รับความสงบร่มเย็นบ้างเล็กน้อย หรือตามขั้นภูมิของผู้บำเพ็ญได้

ต้องปฏิบัติตัว ไม่รักษาไม่ได้ตัวของเรา ตัวเกรที่สุดก็คือตัวมนุษย์ เรายังรักษา ตัวเกรนี้ให้เป็นคนดีขึ้นมาทีละสงบ่มเย็น ตัวคนพาลคือตัวเราแต่ละคน ๆ มันติดด้าน อยู่ในหัวใจนั่นแหละ พาเจ้าของให้ติดให้เดินไปในทางผิดต่าง ๆ มีเยอะ เพราะทนมัน ไม่ไหวชิ มันติดมันดันไปทางไหนก็ดันไปตามมัน ได้รับความทุกข์ความเดือดร้อน

ถ้าตั้งใจหักห้ามกันก็จะไปไหน ความชั่วก็อยู่กับตัวของเรา ความดีก็อยู่กับตัวของเรา  
เอามาหักห้ามกันทำไมจะหักห้ามไม่ได้ ได้ทั้งนั้นแหละนอกจากไม่สนใจหักห้าม

เห็นไหมก็ดูซิตัวอย่างพระท่านมาจากทั่วประเทศมาอยู่ในนี้ ท่านฝึกกรรมทานท่าน  
เป็นยังงี้ดูเอาซิ บางองค์ไม่ทราบว่ากี่วันแล้วไม่ฉันจังหัน คนไม่ฉันจังหันเป็นความสุข  
หรือ เป็นทุกข์ทั้งนั้น แต่ท่านก็ฝึกกรรมทานท่าน บางองค์เป็นเดือน มาฉันจังหันหิยม  
เหี้ยม ๆ ไม่ได้มากนักะ อดอยู่ในป่าเยอะพระ ท่านฝึกกรรมทานท่านเพื่อความเป็นคนดี  
ฝึกหัดอะไรดีดัดแปลงอะไรสร้างอะไร สร้างมนุษย์ดัดแปลงมนุษย์ไม่ได้ อันนี้ดัดแปลง  
ได้แต่ละราย ๆ เป็นประโยชน์ต่อโลกมากมาย เราดูอย่างสมัยปัจจุบันนี้ทางด้าน  
กรรมฐาน หลวงปู่มั่นเราเป็นตัวอย่างทั่วดินแดนของเมืองไทยเรา นั้นละคนดีหาได้  
เพียงคนเดียวเท่านั้นกระจายขนาดไหน

เรื่องโบสถ์เรื่องวิหารศาลาโรงเรียนสร้างกันเสียจน.....เงินเท่าไรทั่วประเทศไทย  
เอามาทุ่มใส่อิฐใส่ปูนใส่หินใส่ทรายหมดเหล็กหลาอะไร สำเร็จขึ้นเป็นโบสถ์แล้ว โอ้ย  
สวยงาม ๆ สวยงามตายอะไรประสาอิฐปูน ทำคนให้สวยงามขึ้นนั้นมีคุณค่ามาก ไม่ได้  
สนใจนี่นะ สร้างโบสถ์ ๑๐ หลังไปประกาศศาสนาได้ที่ไหนมีไหมเอามาอดชิ โบสถ์  
๑๐ หลังไปเที่ยวประกาศศาสนาให้คนได้รับความเชื่อความเลื่อมใสประพุดิตัวเป็นคน  
ดีเพราะโบสถ์ ๑๐ หลังมีไหม ไม่เห็นมี ถ้าเป็นพระหรือเป็นคนดีเพียงคนเดียวเท่านั้น  
ได้มากขนาดไหนเอามาเทียบกันซิ ต้องเทียบอย่างนั้นถึงเรียกว่าเหตุผล

ได้คนดีเพียงคนเดียวกระเทือนทั่วประเทศไทย ยกตัวอย่างสมัยปัจจุบันนี้ก็พ่อ  
แม่ครูอาจารย์มั่นเรา กระเทือนทั่วประเทศไทย การปฏิบัติของท่านหาที่ต้องดีไม่ได้  
เราเป็นคนทึบคนหนึ่งชอกแซกซิกแซกดี้อ แต่ดี้อหาเหตุหาผลนะ ชอกแซกซิกแซก  
อยู่กับนี้หมด พัดกันกับท่านนี้ โอ เราหน้าผากแตกออกมาทุกที ยอมหมอบเลย เอา  
ตรงไหนสู้ท่านไม่ได้หมอบ ๆ สุดท้ายหมอบหมด ลงราบเลย ถึงได้ยกสุดหัวใจ...พ่อ  
แม่ครูจารย์มั่น

เราพูดตรง ๆ เราก็เป็นนักร้องครุบาอาจารย์พระทั้งหลายเหมือนกันนี่นะ ไม่ว่า  
วัดนอกวัดในวัดนอกกรุงในกรุงวัดใหญ่วัดน้อยไปหมด เรียกว่านักร้องวัดก็ไม่มีผิด แต่ก็  
ยังไม่เคยเห็นครุบาอาจารย์องค์ใดเหมือนท่านนั้นซิ นี่น่าคิดอยู่มากนะ ถ้าดีตรงนี้ก็มา  
ตำหนิตรงนี้เสีย ดีตรงนั้นมาตำหนิตรงนี้เสีย มันไม่พร้อม ดีที่หนึ่งก็ไม่มีดีที่หนึ่งเสียมีที่  
ต้องต้อยอยู่นั้นแหละ แต่พ่อแม่ครูจารย์มั่นนี้หาไม่ได้นี่ เราหาไม่ได้จริง ๆ หมดไม่ว่า  
ทางไหน ๆ นั้นละผู้ปฏิบัติตามแบบหลักธรรมหลักวินัยหาที่ต้องดีไม่ได้ อย่างนั้นละ ถ้า  
ได้ออกนอกกลุ่มนอกทางของธรรมวินัยเมื่อไรแล้ว นั้นละจุดต้องต้อยตรงนั้น ๆ แหละ  
ถ้าอยู่ในหลักธรรมหลักวินัยแล้วเปรียบเหมือนพ่อแม่ครูจารย์มั่น เก็บหอมรอมริบไว้

หมดธรรมวินัยไม่ว่าส่วนใหญ่ส่วนย่อยเก็บไว้หมดเลย ปฏิบัติทุกอย่าง หาทัดต้องติไม่ได้

นั่นละสร้างคนได้เพียงคนเดียวสองคนก็มีผลประโยชน์มากมาย สร้างวัตถุนี สร้างเท่าไรก็เท่านั้นแหละ มีแต่โช้วอิฐปูนหินทรายอยู่เฉย ๆ ไม่เห็นเกิดประโยชน์อะไร การทำอุโบสถสังฆกรรมทำที่ไหนก็ได้ หลักระรมวินัยมีนี่ จำเป็นอะไรจะต้องหาสร้าง หูหระฟู่ฟ่าเอนักหนาเกินเหตุเกินผล เกินบ้านเกินเมืองเกินโลกเกินสงสาร ทั้ง ๆ ที่ ธรรมเป็นของมีประมาณ แล้วหาประมาณไม่ได้ก็คือผู้ปฏิบัติธรรมหาประมาณไม่ได้ เลอะ ๆ เทอะ ๆ ไปหมด แล้วโลกเขาก็ต้องติ ไม่ต้องติยังงั้นมันผิดที่นาต้องติก็ต้องติ ชี ภูมิตามีใครก็รู้นี้ละ เกินความพอดี ประดับตกแต่งละ โถ วัดไหนถ้าได้โบสถ์สวย ๆ งาม ๆ แล้ววัดนั้นโอ้อ่าฟู่ฟ่ามีหน้ามีตา เนอะอย่างนั้นชี ตัวของผู้ครองวัดเป็นยังงั้น ไม่ดูตรงนั้นนะ จุดเด่นอยู่ตรงนั้น ไม่ได้เด่นอยู่กับอิฐปูนหินทรายโบสถ์วิหารศาลาโรงเรียนอะไร มันเด่นอยู่ที่จุดคนผู้รักษาวัดรักษาศีลธรรมวินัยต่างหาก

นี่ไม่ทำตามใคร ใครจะว่าอย่างไรก็ตาม คิดดูซิเขามานุก ๔ หนแล้วนะเราไม่ลืม ศาลาหลังนี้เขาจะมารื้อใหม่สร้างใหม่ให้ ๔ หนไม่ได้ ที่นี้จะมาขอยก เห็นว่าไม่มีการ กระทบกระเทือนอะไรแก่พระแก่เณรปฏิบัติเราก็เลยอนุโลมตามเขา จะยกพื้นนี้ขึ้นอีก ให้เป็นชั้นล่างก็ใช้ได้ชั้นบนก็ใช้ได้ เราก็อนุโลม เห็นว่าไม่กระทบกระเทือนกับทางด้าน จิตตภาวนาของพระ ถ้าอะไรมากระเทือนจิตตภาวนาของพระแล้วเราไม่เล่นด้วยทั้งนั้นแหละ เพราะงานใหญ่งานสำคัญอยู่ที่ภาวนาอยู่ที่อบรมจิตใจ ไม่ได้อยู่กับการวิ่งเต้น ขวนขวายหาวัตถุเป็นบ้ำกันทั่วโลกอย่างนี้ นี่เราลงใจให้ยกแล้ว เขาก็มาทำของเขาเอง อะไร ๆ ก็ไม่แตกหักเหมือนไม้ยก แล้วก็ไม่ได้กระทบกระเทือนกับพระกับเณร ไม่กวน พระเณร

สร้างโบสถ์สร้างวิหารศาลาโรงเรียนมันกวนนะ พระเณรเป็นบ้ำกับงานไปหมด จะได้ภาวนาเลยไม่มีทาง เราจึงไม่ให้มีในวัดนี้ มากวนภาวนาของพระ พระมาจากที่ต่าง ๆ มาเพื่อภาวนาทั้งนั้น ได้พระได้คนดีครองบ้านครองเมือง โบสถ์วิหารศาลาโรงเรียน วัดอุตุต่าง ๆ ครองบ้านครองเมืองไม่ได้ คนต่างหากเป็นผู้ครองบ้านครองเมือง ให้ความ ร่มเย็นเป็นสุขแก่บ้านเมืองก็คือคน ให้ความล่มจมฉิบหายแก่บ้านเมืองก็คือคน สิ่งเหล่านี้ไม่ได้มีอะไรเสียหาย เป็นเครื่องใช้เท่านั้น ใช้ไปทางไหนก็ได้

โบสถ์นี้เราจะให้เป็นเมรุเผาศพพระก็ได้เป็นไปได้ทั้งนั้น ให้เป็นที่ลงอุโบสถก็ได้ แต่โรงอุโบสถก็มีอยู่แล้วในพระวินัยค้ำกันได้อย่างงี้ ลงที่ตรงไหน ๆ ได้ ตรงนั้น เป็นสิมานั้น ๆ สีมามีที่ประเภทที่จะควรแก่อุโบสถสังฆกรรมก็บอกไว้หมด ไม่เห็นว่าจะต้องมีโบสถ์มีวิหาร มีศาลาการเปรียญใหญ่โตโรฐานถึงจะเป็นอุโบสถสังฆกรรมได้

ไม่เห็นมีในพระวินัย อยู่ร่วมไม้ก็ใช้ได้ นั่นก็เป็นสีมาอันหนึ่ง ท่านบอกประเภทไว้ด้วย สีมา ๘ ชนิด มันดินเฉย ๆ ดินหาเกาที่ไม่คัน ที่คันไม่เกา

แล้วบ้านเมืองยิ่งเสื่อมลง ๆ ว่าวัตถุเจริญ ทางวัดก็ว่าเจริญ ทางบ้านก็ว่าเจริญ ถ้าสิ่งเหล่านี้พาคนให้เจริญจริง ๆ คนก็ควรจะได้รับความร่วมมือเป็นสุข อันนี้วัดก็เดือดร้อนเป็นไฟไปเหมือนทางวัดอีกแหละ ทางบ้านก็เดือดร้อนเป็นไฟไปแบบทางบ้าน แบบไหนก็แบบไฟด้วยกันเจริญอะไรอย่างนั้นพิจารณาซิ น่าจะเอามาทดสอบกัน

นี่ก็เขาจะสร้างกุฏิไม่รู้กี่ราย เราห้ามมาเป็นประจำแหละวัดนี้ไม่เอา ช่างในมีแต่กระต๊อบนะ มีกุฏิทำไว้โก้ ๆ อวดโลกเขาสามสี่หลังเท่านั้น โลกเขาโก้เราโก้บ้างซิ หลวงตาบัวมีหัวใจนี้ เขาโก้เราต้องโก้กับเขาบ้าง เขาสร้างโน้นเราก็สร้างกุฏิขึ้นบ้างรับกัน สร้างตามนี้ ๆ อ้อม ๆ นี่ นอกจากนั้นไปเราไม่สนใจ มีแต่กระต๊อบ ใครไปเช่า ๆ ซ่า ๆ โดนกุฏิพระลัมแหละ เพราะเป็นกระต๊อบ ๆ เป็นร้านเล็ก ๆ ช่างใน ทางจกรรมเลื่อมพับ ๆ ๆ สถานที่ทำงานของท่าน พวกเรามันพวกหมอนเลื่อมพับ ๆ เป็นมันแหละหมอน ช่างในมีแต่กระต๊อบทั้งนั้นแหละ กุฏิมีอยู่สองสามหลังรอบ ๆ ศาลา นอกนั้นเป็นแต่กระต๊อบ ๆ

อยู่ที่ไหนสบายไปหมด ผู้ภวานามุงอรรคมุงธรรมไม่ได้มุงสิ่งเหล่านี้ อยู่ยังงิ กินยังงิพอเป็นพอไปเท่านั้นพอ ขอให้ได้ปฏิบัติธรรมด้วยความสะดวกสบาย นี่ดีตรงนี้นะ อยู่แบบหรุ ๆ หรา ๆ เป็นแบบหมูขึ้นเขียงนั้นแล้ว อยู่ดีกินดีที่หลับที่นอนดี ทุกสิ่งทุกอย่างเครื่องใช้ไม้สอยดีสะดวกสบาย หมูเลยขึ้นเขียงนั้นซิไม่รู้ตัว ช่างในเป็นไฟเผาไหม้ ผู้ที่บำเพ็ญจิตใจช่างในของท่านสง่ามานี้ละ ช่างนอกเป็นผ้าขี้ริ้วห่อทองช่างในสง่างาม อย่างนั้นศาสนาประดับคนให้เป็นเครื่องสง่างามทั้งภายนอกภายใน ให้งามอยู่ภายในแหละดี ถ้าออกมาภายนอกมันตื่นหูตื่นตาคน ถ้าเป็นโจรมารก็เร็ว ถ้าเก็บไว้ในตู้เซฟก็ไม่ค่อยเป็นภัย ถ้าเอามาประดับข้อประดับแขนประดับคอเข้าไปแล้ว มักจะเป็นภัยนะคนนั้น ยิ่งสายสร้อยสังวาลใหญ่เท่าไรแล้วยิ่งเป็นภัยใหญ่โต ของดีออกมาจากร้านมักไม่ดี ประดับอยู่ในร้านนั้นแหละดี คนเราให้งามอยู่ภายในตัว อย่าออกมาลวดลายภายนอกไม่ดี

ต่อไปนี้จะให้พร